

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIS-702/11-S

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy:** **Základní škola Průhonice, okres Praha-západ**

Sídlo: Školní 191, 252 43 Průhonice

IČ: 49 855 425

Identifikátor: 600 053 253

Právní forma: Příspěvková organizace

Zastoupená: PhDr. Stanislava Vašková

Zřizovatel: Obec Průhonice

Místo inspekční činnosti: Školní 191, 252 43 Průhonice

Termín inspekční činnosti: 24. - 25. a 28. - 29. březen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného Základní školou Průhonice, okres Praha-západ podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů; zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona (ŠZ). Sledované období je školní rok 2008/2009 až 2010/2011 ke dni inspekce. Hodnocenou částí byla základní škola.

Aktuální stav školy

Základní škola Průhonice, okres Praha-západ vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Škola má 15 tříd se 302 žáky. Stanovená kapacita školy je

naplněna na 93 %. Počet žáků stoupá. Škola naplňuje vlastní vzdělávací program s názvem „Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání“ (ŠVP). Program „Základní škola“ je realizován v 5. ročníku. Vyučuje se anglický a německý jazyk. Výuka začíná 8:00 hodin.

Ve sledovaném období prošly budovy školy několika úpravami. Byly provedeny vnitřní dispoziční změny, upraven bezbariérový přístup. Tepelné podmínky školy zlepšila výměna střešní krytiny, oken, úprava vstupu a zateplení. Část budov byla zasiťována, učitelé vybaveni ICT technikou (počítače, notebooky, nosiče dat), pořízeny byly programy především pro interaktivní výuku. Bylo dokončeno vybavení učeben novým, zpravidla výškově stavitelným nábytkem, audiovizuální a přenosovou technikou. Žáci dostali nové šatní skříňky. Čipové otevírání školy umožňuje vstup zaměstnanců a žáků. Zavedení čipového systému zvýšilo bezpečí žáků a omezilo pohyb cizích osob po škole. Součástí bezpečnostního systému jsou instalované kamery u vchodu.

Fluktuace pracovníků je minimální, dochází k průběžné obměně a omlazení stabilizovaného pedagogického sboru. Narůstá počet žáků na 1. stupni, učebny přestávají stačit svojí kapacitou. Výuka probíhá v keramické dílně a v pracovně přírodovědných předmětů. Škola potřebuje realizovat plánovanou přístavbu.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Nabídku školy uvádí bulletin „Školní zpravodaj“ s relevantními údaji o činnosti školy, včetně informací o průběhu zápisu. Rozhodnutí ředitelky o přijetí k základnímu vzdělávání a odkladu povinné školní docházky jsou v souladu s platnými předpisy. Úspěchy školy také prezentuje regionální tisk „Průhonicko“. Spolupráce s učitelkami mateřské školy před nástupem dětí do školy umožňuje jejich adaptaci, stejně jako kooperace se ZŠ Čestlice při přechodu žáků na vyšší stupeň.

Přes problémy, které přináší integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) do běžných tříd, se škola snaží zohledňovat jejich zákonné požadavky. Jejich vzdělávání se zajišťuje formou individuální integrace, učitelé jim věnují zvýšenou péči. Zpracovávají pro ně individuální vzdělávací plány (IVP). Jednomu žákovi pomáhá během vyučování asistentka pedagoga. U některých žáků se využívá možnost slovního hodnocení. Ve škole působí *kroužek nápravy učení*, který vede proškolená učitelka s dlouholetou praxí. Kroužek na žádost rodičů navštěvuje 10 žáků druhých až čtvrtých tříd. Škola úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a s asociací pomáhající lidem s autismem APLA. Neúspěšným i nadaným žákům vytvořila škola přiměřené podmínky pro jejich rozvoj formou individuálního přístupu, příprav na soutěže, doučování a zpřístupnění výpočetní techniky.

ŠVP byl modifikován během inspekce. Doplněny byly *Poznámky k učebnímu plánu*. Upraveny byly kapitoly *Hodnocení žáků a Evaluace školy*. Průřezová témata jsou začleněna především do vzdělávacích obsahů volitelných předmětů formou integrace tematických okruhů. Škola klade důraz zejména na jazykovou výuku. Třináct volitelných předmětů nabízí žákům dostatek možností pro uplatnění jejich zájmu. Vzdělávací obsahy učiva jsou kvantitativně odlišné, u některých volitelných předmětů chybí časové, obsahové a organizační vymezení, u jiných zařazení průřezových témat.

Didaktické hry a situační metody aktivizovaly žáky prvního stupně. V polovině hodin byl zřejmý individuální přístup učitelů k žákům i diferencované zadávání činností. Patrná byla skupinová i samostatná práce. Velmi dobrá byla vytíženost žáků po celou hodinu. Třídy

mají motivační prostředí, dostatek názorných pomůcek a praktické knihovničky. Pravidlem bylo zařazování pohybových aktivit a relaxačních činností. Vyučující často používali pochvalu, aktivizační soutěže.

Většina vyučujících druhého stupně respektovala osobnost žáka. Učitelé měli informace o žácích, u kterých byly diagnostikovány poruchy chování a učení, ve většině hodin k nim přistupovali individuálně. V polovině hodin převládalo činnostní učení, v druhé polovině frontální postupy s vyšším podílem práce učitele. Žáci dodržovali domluvená pravidla komunikace, měli dílčí prostor pro diskuzi, kterou občas nevyužívali. Učitelé cíleně nerozvíjeli jejich komunikační dovednosti. Vyjadřovací schopnosti žáků byly omezeny na jednoduché věty.

Čtenářská gramotnost je rozvíjena zejména prostřednictvím jednotlivých učitelů. Její podpora byla patrná ve všech sledovaných hodinách. Používáním srozumitelných textů, činnostmi s učebnicí a pracovními materiály byla žákům dáвана možnost vyhledávat informace, třídít je podle zadaných kritérií a pracovat s odbornou literaturou a encyklopediemi. Důraz byl kladen na porozumění textu a práci s chybou. Profesionálně vedená hodina v motivačním prostředí informačního centra modelovala přirozeným způsobem prostředí a situaci ve skutečné knihovně. Efektivně byla využita interaktivní tabule a počítačová technika. Zájemci se mohou účastnit akcí *Klubu mladých čtenářů* a pracovat v *divadelním kroužku*.

Koordinátorka *EVVO* účinně podporuje svojí činností rozvoj přírodovědné gramotnosti žáků. V současné době zařadila ekologický projekt do přírodopisu 7. ročníku. Podporu limituje prostorové zázemí školy. V přízemí školy je účelné umístění atraktivních pokusů s možností praktického ovládní a následného ověření běžných fyzikálních dějů. Kromě hodin chemie vyučující v malé míře využívali názorné pomůcky a didaktickou techniku. Žáci většinou nedostali příležitost zorganizovat si svou práci, část hodin byla typická dlouhým projevem učitele s minimálním množstvím otázek kladených pro žáky. Pouze ve třetině hodin žáci aktivně pracovali, experimentovali a vyučující efektivně zařadili kooperativní činnosti.

V technických předmětech rozvíjení informační a matematické gramotnosti podporují volitelné předměty *technické kreslení, základy počítačové grafiky, finanční gramotnost, základy administrativy, cvičení z matematiky*. Zadání řešených úloh vycházelo z reálné skutečnosti, byly používány názorné ukázky. Výklad měl logický sled. Učitelé poskytovali žákům dostatek času na procvičování, ale v polovině hodin žáci neměli velkou možnost volby řešení. Využívání ICT techniky bylo sporadické. V hodinách chyběly aktivity směřující k rozvoji schopností nadaných žáků. Komunikační dovednosti žáků byly rozvíjeny zejména vyžadováním správného používání odborné terminologie.

Prioritou školy je jazykové vzdělávání. Vytváří pro ně podnětné prostředí. Výuku anglického jazyka škola realizuje od prvního a německého jazyka od sedmého ročníku. Vzdělávání v nižších ročnících odpovídá věku žáků, zaměřuje se na vhodnou motivaci, nácvik porozumění mluvenému slovu a na činnostní formy učení. V hospitovaných hodinách se vyskytovaly ve větší míře vhodné aktivity směřující k práci žáků s neznámým textem i k procvičení paměti. Žáci byli vedeni ke kooperaci a zejména k nezbytné aktivní komunikaci v cizím jazyce. Pro vytvoření autentického prostředí byla vedena většina hodin anglického jazyka v angličtině. Škola je zapojena do aktivit souvisejících s projektem e-Twinning (mezinárodní spolupráce se zahraničními školami směřující ke komunikaci

v cizím jazyce za využití informačních technologií). Pro žáky škola organizuje jazykové pobyty ve Velké Británii.

Klima bylo ve všech sledovaných hodinách uvolněné, podporovalo motivaci žáků k učení. Integrace žáků se SVP vedla žáky k empatii a sociálnímu citění. Kladla mnohem větší nároky na žákovské kolektivy a zároveň posilovala sociální vztahy. Sociální gramotnost byla také rozvíjena zejména vhodně volenými aktivitami, např. náhodným způsobem vytvářenými dvojicemi či skupinami žáků pro jejich následnou společnou práci. Konfliktní jednání žáků nebylo patrné. Vystupování učitelů bylo přátelské a vstřícné. Žákům druhého stupně nedělá většinou problém vyslovit svůj názor, ale naslouchat ostatním a komunikovat s dospělými bývá někdy otázka. Nedostatečná slovní zásoba je jedním z komunikačních problémů.

Výkony žáků byly hodnoceny objektivně. Vyučující většinou využívali neformální hodnocení založené na pozorování výkonu žáků během hodiny. Jen ve třetině hodin dostali žáci možnost podílet se na hodnocení své práce a spolužáků. Část vyučujících nevyužívala možnosti dané školním řádem (ŠŘ). Žákovské knížky v některých ročnících neposkytují žákům a jejich zákonným zástupcům relevantní informace o prospěchu ve všech předmětech. Absentuje hodnocení zpravidla výchovných předmětů. Při hodnocení žáků ve škole se vyskytuje nevhodná kumulace známek v žákovských knížkách, bez potřebné informace pro rodiče týkající se konkrétního učiva, které si prozatím žák dostatečně neosvojil.

Ke sledování a hodnocení výsledků žáků se používají běžné evaluační nástroje. Hodnocení, které provádí vyučující, poskytuje objektivní přehled o úrovni znalostí žáků, signalizuje případné nedostatky. V případě potřeby zadává vedení školy vlastní písemné práce, využívá hospitační činnosti a externího testování. Pro evaluaci školy se využívají dotazníky pro všechny klienty školy. Dalším kritériem je úspěšnost přechodu žáků na střední školy a jejich další uplatnění. Do víceletých gymnázií odchází z 5. ročníku v průměru 19 % žáků. Indikátorem kvality je umístění na předních místech v soutěžích a olympiádách. Žáci s úspěchem prokázali svůj talent v olympiádách především z biologie, zeměpisu a v jazykových soutěžích. Ve sportovních závodech uspěli v atletice a kolektivních sportech (košíková, florbal, hokej). V externím testování žáků 5. ročníku z českého jazyka, matematiky a všeobecného přehledu se dosažené výsledky shodovaly s celostátním průměrem. Třetí kolo obhajob závěrečných prací žáků 9. ročníku ukázalo možnosti absolventů školy. Veřejná prezentace jejich prací před komisí prokázala, že jsou schopni pod vedením učitelů připravit řešení a obhajovat svoje názory.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola naplňuje učební plány vzdělávacích programů podle schválených učebních dokumentů. Zaměření volitelných předmětů koresponduje se strategií školy. Sestavený rozvrh hodin a přestávek je v souladu s příslušnými ustanoveními obecně závazných právních předpisů. Škola systematicky identifikuje žáky se SVP. Evidence jejich vzdělávacích potřeb není ve školní elektronické matrice u všech žáků úplná. U některých IVP chyběly žádosti zákonných zástupců.

Ředitelka školy splňuje požadavky pro výkon činnosti včetně osvědčení o absolvování studia pro vedoucí pedagogické pracovníky. Svoji jazykovou vybavenost doplňuje

studijními pobyty v zahraničí. Komunikační systém školy má jasná pravidla. Ředitelka využívá osobní kontakt s učiteli, aktuální zprávy potřebné pro větší počet pracovníků jsou zveřejněny v týdenním plánu.

Řízení školy vychází z *Dlouhodobé strategie. Plán kontrolní činnosti* postihuje všechny oblasti řízení. Zaměření i četnost hospitací poskytuje vedení školy ucelenou zpětnou vazbu o kvalitě průběhu vzdělávání, plnění učebních osnov a dosahovaných výsledcích. Zápisy z jednání pedagogické rady (PR) obsahují výsledky prospěchu a chování, ale chybí opatření ke zlepšení stavu. Práce metodických orgánů nahrazují neformální schůzky učitelů. Jako evaluační nástroj v práci třídních učitelů slouží tzv. *Portfolio třídy. Autoevaluace ZŠ Průhonice* je objektivní zpráva. Kontrolní mechanismy postrádají opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Platné znění *Školního řádu* vykazuje řadu nedostatků. Formulace jsou často v obecné rovině a neodpovídají skutečnostem. Zásadní dopracování vyžadují pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Chybí zejména zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků, kritéria pro používání slovního hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace. Úpravu vyžadují podrobnosti konání komisionálních zkoušek a hodnocení celkových výsledků vzdělávání podle platného znění školského zákona.

Škola vykazuje příznivé personální podmínky. Ředitelka podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Rizika spatřuje v nedostatku kvalifikovaných učitelů. Aktivní přístup vyučujících k DVPP dokazuje vyšší počet navštěvovaných seminářů a kurzů s akcentem na jazykové vzdělávání (zahraniční stáže). Z celkového počtu 23 učitelů nesplňují čtyři z nich požadavky odborné kvalifikace, jeden si příslušné vzdělání doplňuje. Výchovná poradkyně získala příslušnou specializaci, další studium k výkonu specializovaných činností splnil koordinátor ŠVP a asistentka pedagoga. Koordinátorka EVVO studium dokončuje. Věková struktura je rozložena rovnoměrně, zastupitelnost učitelů je přiměřená velikosti školy. Při řešení personálních problémů (nerespektování vnitřních pravidel a směrnic) vedení školy přihlíží k názorům zákonných zástupců žáků. V případě potřeby nového učitele provádí vedení školy důsledný výběr (hospitace, ukázkové hodiny). V letošním školním roce není pro další dvě začínající učitelky stanovena systematická metodická pomoc, což je v případě jejich nekvalifikovanosti rizikem. Jejich spolupráce s pedagogickým sborem probíhá pouze na neformální úrovni.

Areál školy tvoří pavilony vzájemně propojené koridory. Žáci mají možnost v letním období pod dohledem pedagogů trávit přestávky v přírodním areálu školy, jehož součástí je účelně zařízené školní hřiště. Škola má nedostatek prostorových podmínek vhodných pro výuku, pro uložení pomůcek a přípravnou práci učitelů. Kmenové učebny, sloužící zároveň jako pracovny odborných předmětů, jsou vybaveny víceúčelovým funkčním nábytkem, běžnou úroveň má zobrazovací a audiovizuální technika. Pro odkládání oděvů a obuvi slouží žákům kvalitní zázemí. Prostory pro pedagogické pracovníky (sborovna, ředitelna) jsou vybaveny účelným zařízením a komunikační technikou. Žáci mají k dispozici keramickou dílnu, informační centrum s knižním fondem a počítačovými pracovišti, dostatečně vybavené žakovské dílny a kuchyňku. Interaktivní tabule a počítače s internetovým připojením umístěné ve třídách napomáhají při činnostním učení. Jako specializovanou učebnu lze označit pracovnu výpočetní techniky. Pomůcky a učebnice umožňují realizovat vzdělávací programy. Obnova materiálně technického vybavení je dostačující.

Dokumentace školy obsahuje oblast bezpečnosti a ochrany zdraví (BOZ). S pravidly BOZ jsou žáci, učitelé i zaměstnanci školy prokazatelně seznamováni. Jako riziko lze vnímat uložení nepotřebného materiálu v pracovně počítačů. Výchovná komise neprodleně vyřešila závažnější přestupky proti školnímu řádu (šikana, kouření). Úrazů žáků (drobná zranění) ve sledovaném období bylo málo, nejvíce při tělesné výchově a o přestávkách. Minimální preventivní program (MPP) má běžnou úroveň. Realizované akce MPP a jejich úspěšnost žáci často hodnotí formou testu, dotazníku a slohovým cvičením.

Vzhledem k narůstajícímu počtu žáků se objem poskytnutých finančních prostředků státního rozpočtu (SR) zvyšoval. Škola dostala v rámci rozvojových programů MŠMT účelové finanční prostředky na vybavení žáků 1. ročníků, na odměňování pedagogických a provozních pracovníků. Podíl SR na celkových výdajích dosahoval v průměru 68 %. Škola provozuje doplňkovou činnost (pronájem, pořádání seminářů, lektorská činnost), kterou posiluje vlastní rozpočet. Úplata za poskytování školských služeb zcela pokrývá vlastní režijní náklady. Další finanční podpora přichází žákům a učitelům prostřednictvím obcí zřízeného *Nadačního fondu*. Zřizovatel přispívá na platy provozních zaměstnanců, na běžný chod a na vybavení školy. Zafinancoval investice popsané v úvodu inspekční zprávy.

Škole se daří působit jako otevřené zařízení. Využívá se informační centrum školy. Pořádá pro veřejnost tematické výtvarné semináře. Ve škole působí externí jazykové školy, jejichž služeb mohou žáci v odpoledních hodinách využívat. Informovanost rodičů se uskutečňuje především prostřednictvím třídních schůzek, žákovských knížek, kvalitních webových stránek školy i osobními kontakty. Příznivě lze hodnotit nastavený systém pravidelných setkání vedení školy se zástupci zákonných zástupců žáků. Pro veřejnost škola organizuje veřejná vystoupení, prezentaci absolventských prací a den otevřených dveří. Přínosnou hodnotí vedení kooperaci se zřizovatelem, s jehož intenzivní podporou došlo v uplynulém období k rekonstrukci budovy školy. Žákovský parlament, jehož členy jsou zástupci všech tříd, pracuje v souladu s cíli a svými stanovami. Požadavky parlamentu a jím řešenými problémy se ředitelka zabývá a podle možností je akceptuje. Schránka důvěry (*Školní vrba*) je žáky využívána v menší míře.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola zajišťuje žákům rovný přístup ke vzdělávání na požadované úrovni. Vzdělávací nabídka zohledňuje podmínky školy a potřeby žáků.

Upravený „Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání“ je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a naplňuje požadavky ŠZ. Učební obsah volitelných předmětů potřebuje doplnit.

Řízení školy má běžnou úroveň, podílí se na něm řada učitelů. Vedení školy podporuje odborný i metodický růst učitelů a vytváří pro ně potřebné podmínky. Riziko je v kontrole přidělených kompetencí. Nedostatky jsou ve školním řádu.

Prostorové podmínky jsou běžné, materiální a personální předpoklady standardní.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu škola používá hospodárně v souladu s účelem jeho poskytnutí. Vedení školy pro zlepšení materiálního vybavení využívá státního rozpočtu, příspěvku obce a zisku z doplňkové činnosti.

Organizace vzdělávání je ve většině ukazatelů efektivní.

Podpora rozvoje osobnosti má běžnou úroveň. Škola svými programy vytváří vhodné podmínky pro zdravý rozvoj žáků.

Předpoklady pro rozvoj klíčových kompetencí a výsledky jejich utváření mají standardní úroveň.

Partnerství je pro činnost školy přínosem.

V úrovni systematického hodnocení individuálních a skupinových výsledků vzdělávání žáků i systémových hodnocení celkových výsledků vzdělávání školy dosahuje škola standardu.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 10 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků v ŠVP a ve školním řádu. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce Benešov, Černoleská 1997, 256 15 Benešov, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Středočeského inspektorátu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30. května 2011, požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce Benešov, Černoleská 1997, 256 15 Benešov, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Středočeského inspektorátu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Benešov, Černoleská 1997, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Středočeského inspektorátu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Benešově dne 6. dubna 2011

(razítko)

Mgr. Václav Zemek, školní inspektor

V. Zemek v. r.

Ing. Bc. Ivana Poláčková, školní inspektorka

Ivana Poláčková v. r.

RNDr. Antonín Smrž, školní inspektor

A. Smrž v. r.

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

H. Borůvková v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Průhonicích dne 26. dubna 2011

(razítko)

PhDr. Stanislava Vašková, ředitelka školy

St. Vašková v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.